

1

2

Program för områden vid Selma Lagerlöfs torg och delar av Litteraturgatan

Inledning

Programmets bakgrund och syfte

Göteborg växer och behovet av nya bostäder är stort. Fram till år 2020 planeras cirka 30 000 nya bostäder för att tillgodose behovet.

Göteborg ska byggas på ett långsiktigt hållbart sätt. Förnyelse och komplettering inom den byggda staden ska i första hand ske inom områden som kan försörjas med god kollektivtrafik. Komplettering bör också fortsättningsvis ske så att verksamheter och service som inte är störande för omgivningen blandas med bostäder. Vid komplettering och nybyggnad ska tillgången till och kvaliteterna i stadens grönområden bevaras och utvecklas eller kompenseras.

Byggnadsnämnden beslutade 2009-03-31 att ge Stadsbyggnadskontoret i uppdrag att upprätta ett program för områdena vid Selma Lagerlöfs torg och delar av Litteraturgatan samt att gå ut på samråd med ett programförslag.

Syftet med programarbetet är att studera förutsättningsarna för en förnyelse, komplettering och utveckling av bebyggelsen och de offentliga rummen kring Selma Lagerlöfs torg och Litteraturgatan.

Parallellt med detta programarbete har Förvaltnings AB Framtiden/Rysåsen Fastighets AB fått i uppdrag att ansvara för och genomföra ett övergripande utvecklingsarbete i stadsdelen. Delar av detta arbete har arbetats in i detta program.

Programförslag

Komplettera bostadsutbudet

Programområdet tillhör det som kallas »mellanstaden«, d.v.s. befintliga områden i halvcentrala lägen med god kollektivtrafik, där det finns möjlighet att komplettera. Att komplettera innebär att tillföra det som inte finns idag, t.ex. att bygga bostadstyper, verksamheter och service som saknas eller utveckla gröna ytor med nya kvaliteter.

Det mesta av kompletteringsbebyggelsen föreslås längs Litteraturgatan, där det finns möjlighet att utveckla markanvändningen, t.ex. från markparkering och överblivna gräsytor till bebyggda kvarter.

Den tillkommande bebyggelsens skala ska harmoniera med befintlig bebyggelse, bidra till att ge Litteraturgatan en inramning samt vara ekonomiskt genomförbar. Exakta hushöjder behöver studeras vidare, men 2-6 våningar kan vara en utgångspunkt.

Utveckla mötesplatser och rekreation

I korsningen Litteraturgatan-Backadalen föreslås det nya Selma Lagerlöfs torg lokaliseras. Torget kan utvecklas till den självklara möteplatsen för de omkringliggande stadsdelarna.

Torget bör kunna inrymma flera olika funktioner, som kan samsas om utrymmet: torget kan vara både ett handels- och marknadstorg, ett torg med caféer och restauranger, ett kulturtorg, ett torg kring vilket man bor och ett torg där alla trafikslag samsas, men på de gåendes villkor.

Torget kan få god tillgänglighet för gående, cyklister samt kollektiv- och biltrafik. Kollektivtrafikhållplatsen kan placeras i nära anslutning till torget, som föreslås bli en plats där fotgängarna är prioriterade och övriga trafikslag passerar på fotgängarnas villkor.

Dagens naturliga målpunkter, t.ex. kulturhuset, fritidsgården och fiskhandeln, kan bli värdefulla inslag vid torget.

Bygga ut servicen i stadsdelen

Selma Lagerlöfs torg föreslås utvecklas till den självklara möteplatsen för omkringliggande stadsdelar. Handelsytorna kan utökas, så länge som det egna parkeringsbehovet kan lösas på ett bra sätt. Torget kan få god tillgänglighet för gående och cyklister samt för kollektiv- och biltrafik.

Även längs Litteraturgatan kan servicen på sikt utvecklas, om den inte påverkar servicenivån på torget. Servicen bör i första hand lokaliseras till tidigare etablerade handelsplatser, t.ex. vid korsningarna Litteraturgatan-Backa kyrkogata och Litteraturgatan-Wadköpingsgatan.

Den offentliga service behöver byggas ut, framför allt med fler förskoleavdelningar. Beroende på hur många nya bostäder som stadsdelen kan kompletteras med, kommer det att behövas 15-20 nya avdelningar.

Planeringsprocessen

Planeringsprocessen regleras i Plan- och Bygglagen och innehåller flera olika skeden. Den mer detaljerade planeringen sker ofta i form av program eller detaljplaner. Samråd sker om programförslaget, där allmänheten, myndigheter, fastighetsägare m.fl. kan komma med synpunkter. Programförslaget bearbetas sedan innan det behandlas i Byggnadsnämnden. Med programmet som grund kan sedan en eller flera detaljplaner upprättas, som i sin tur ger ramarna för bygglov och byggande.

Medborgardialog

Under vintern 2009 bjöd Stadsbyggnadskontoret in boende i området till medborgardialog kring programarbetet. Två workshopar genomfördes under november, totalt med ett tjugotal deltagare från området. Resultatet från dessa har legat till grund för det vidare arbetet.

Programarbetets inriktningar

Inriktningarna i Stadsbyggnadskontorets arbete med programmet har varit följande:

- Öka attraktiviteten i stadsdelen och utveckla stadsdelen på ett socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbart sätt, särskilt utifrån bamperspektivet
- Komplettera utbudet av bostäder och service
- Utveckla stråket längs Litteraturgatan till ett attraktivt stadsrum
- Öka den upplevda tryggheten i det offentliga rummet
- Bygga bort barriärer och koppla samman områden
- Förbättra och tydliggöra stråk och mötesplatser
- Prioritera och utveckla kollektivtrafiken samt gång- och cykeltrafiken
- Utveckla Selma Lagerlöfs torg som handels- och mötesplats

Även inom befintlig bebyggelse inom och kring programområdet skulle en viss komplettering kunna ske. Detta är dock beroende på fastighetsägarnas intresse.

Stadsbildsmässigt är det viktigt att bebyggelsen längs Litteraturgatan blir varierad men ändå sammanhållen i väl avvägda sekvenser. Mer exakta indelningar av kvarter och tomter får studeras i det fortsatta programarbetet och i kommande detaljplaner.

Ny bebyggelse bidrar till att områdena på ömse sidor om gatan kopplas ihop och skapar ett attraktivt och intressant stadsrum.

Det centrala parkstråket inkl. ravinen i den norra delen kan utvecklas och dagens innehåll (t.ex. tennisplaner, gräsytor, bollplaner) kan förädlas.

Kopplingen söderut, från det centrala parkstråket mot Backa kyrka m.m., är viktig även i framtiden, liksom kopplingen till det nya torget. Även mot skogsområdena i norr kan kopplingen stärkas, liksom ner mot Göta älv.

I områdets östra del finns Ingåsberget, som visserligen delvis är bullerstört från E6, men som kan stärkas och utvecklas som rekreatiomsområde.

Odlingslotterna i korsningen Litteraturgatan-Skälltorpsvägen föreslås på sikt flyttas, men det är värdefullt om möjligheten att odla kan finnas kvar i stadsdelen – kanske kan odlingslotter rymmas i det centrala parkstråket?

Det finns önskemål om en is- och idrottshall i Skälltorp. En framtida hall kan få en koppling till Skälltorpsskolan, då tankar finns också på att starta konsttäckningsverksamhet i samverkan med balettutbildningen. Det finns också önskemål om en handbollshall i stadsdelen.

Mot E6 skulle icke störande verksamheter kunna lokaliseras. Bra kommunikationer är en fördel. Vid Backadalsmotet kan befintliga verksamheter utvecklas och kompletteras, liksom längs Backadalens östra del.

Programkarta

TECKENFÖRKLARING TILL PROGRAMKARTA

Föreslagen markanvändning

- Möjlig komplettering med bostäder, service och verksamheter som inte är störande för omgivningarna
- Möjlig komplettering med centrumfunktioner, handel, offentlig service (t.ex. skola, idrottsanläggning), bostäder
- Möjlig komplettering med i första hand verksamheter och service som inte är störande för omgivningarna, inslag av bostäder kan förekomma
- Natur- och parkområden, utveckling mot ökad kvalitet eftersträvas

1

2

Program för områden vid Selma Lagerlöfs torg och delar av Litteraturgatan

Programförslag, forts.

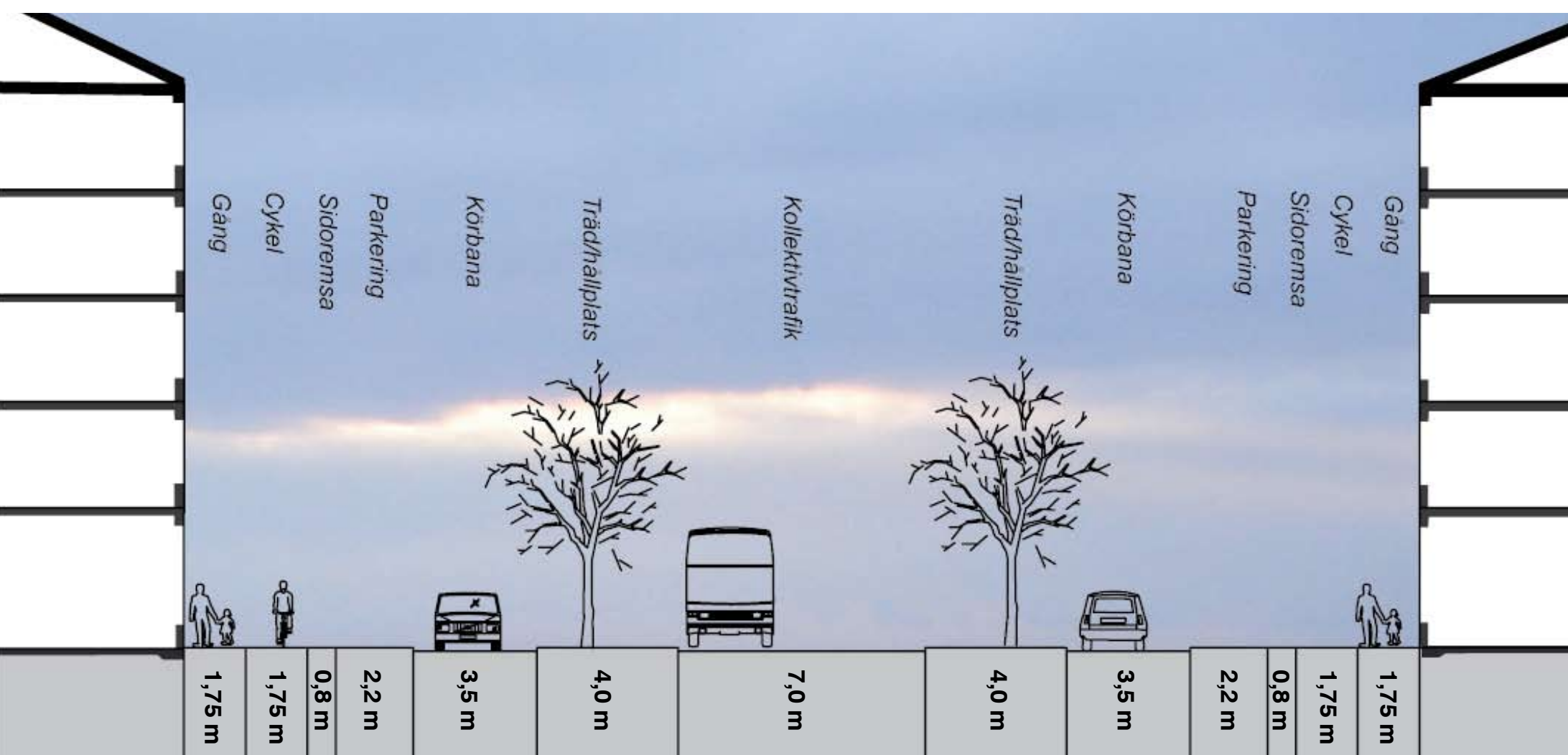
Förändra Litteraturgatans utformning

Idag kan Litteraturgatan uppfattas mer som trafikled än som en gata i staden. Programförslaget innebär att Litteraturgatan blir stadsdelens huvudstråk för gång-, cykel- och kollektivtrafik. Dessutom föreslås gatan fortsätta vara den viktigaste angränsningsgatan för lokal biltrafik till stadsdelen. Däremot bör gaturummet utformas så att genomfartstrafik inte uppmuntras.

Gaturummet utformas på de gäendes villkor och ska utformas och uppfattas som attraktivt, aktivt och tryggt. Entréer och portar till ny bebyggelse föreslås vändas mot gatan för att skapa liv och rörelse.

Idag kan Litteraturgatan upplevas som svårpasserad, exempelvis för att ta sig mellan områden. Denna upplevelse bör minskas och ett förslag kan vara att ersätta planskilda gång- och cykeltunnlar med korsningar i samma plan. Dock måste även trafiksäkerheten blir tillräckligt god.

Dagens kollektivtrafik föreslås fortsätta gå på Litteraturgatan, men flyttas till ett samlat stråk i mitten av gatan. Detta möjliggör en effektiv busstrafik, men också en ev. framtida utbyggnad av spårvägsnätet.

Förslag på hur Litteraturgatans sektion skulle kunna bli i framtiden. Total bredd ca 35 m. Illustration: White

Lösa parkeringsfrågan

Kompletteringsbebyggelsen föreslås i flera fall på befintliga markparkeringar och parkeringsdäck. Nya lösningar behöver därför planeras, t.ex. gemensamma parkeringshus längs Litteraturgatan eller parkering under ny bebyggelse. Detta är en av de viktigaste genomförandefrågorna inom programområdet.

Parkeringssituationen ska lösas på ett hållbart sätt i enlighet med den av Kommunfullmäktige antagna parkeringspolicyn.

Handel, verksamheter och service vid det nya Selma Lagerlöfs torg föreslås lösa det egna parkeringsbehovet inom de egna kvarteren.

Stärka entrén via Backadalen

Gatan Backadalen knyter ihop Skälltorp och Selma Lagerlöfs torg med E6 och verksamhetsområdena längs älven. Förslaget innebär att entrén behålls och utvecklas för att behålla god tillgänglighet med bil.

Även längs Backadalen föreslås att de planskilda gång- och cykeltunnlarna ersätts av korsningar i samma plan, men trafiksäkerheten måste studeras vidare.

Längs Backadalen kan ett attraktivt och aktivt gaturum skapas genom att kompletteringsbygga med inriktning mot verksamheter samt offentlig och kommersiell service. Ev. kan även bostäder inrymmas i vissa delar.

Förutsättningar

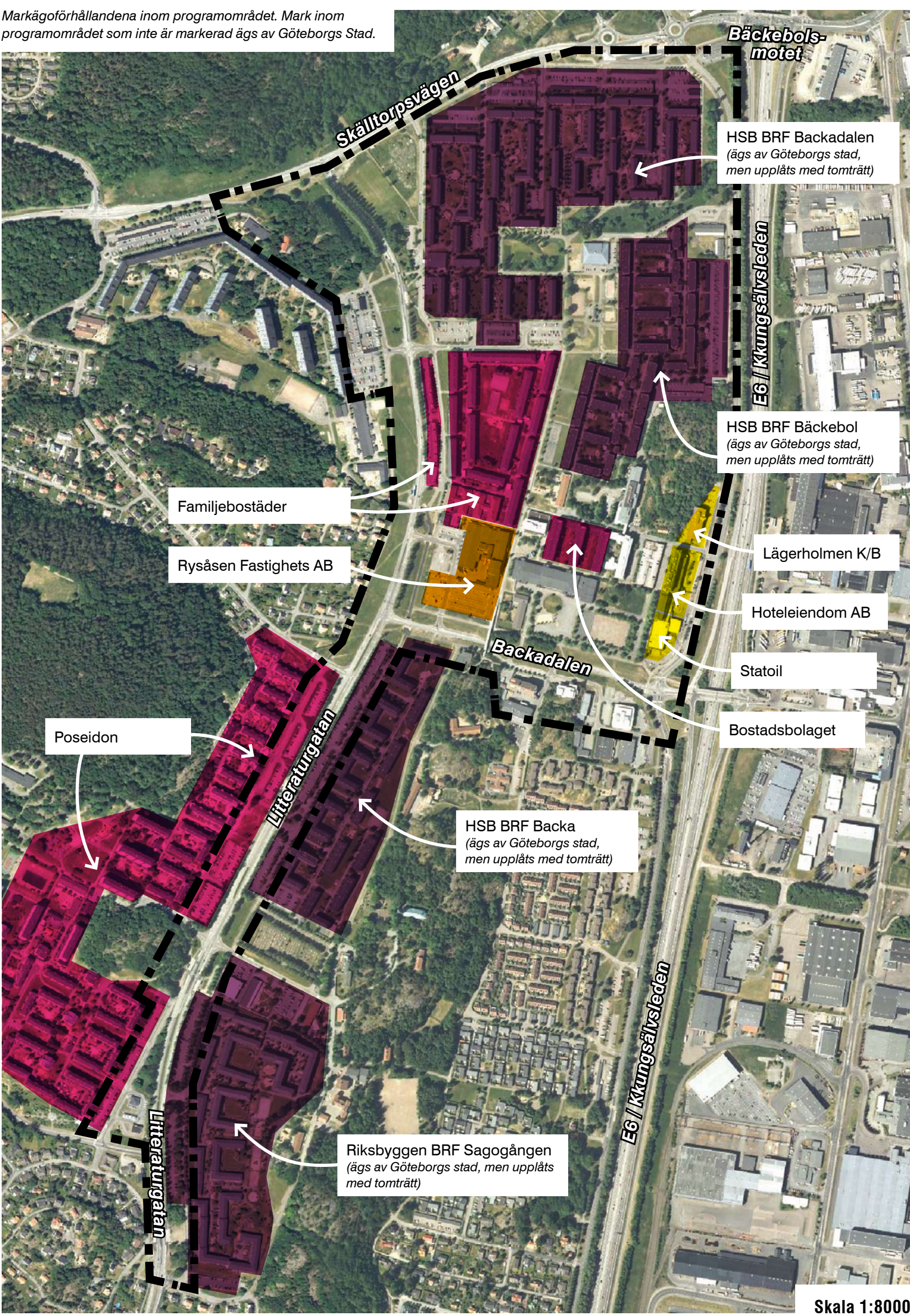
Markägoförhållanden

Vid en utbyggnad av spårvägsnätet kan det uppstå behov av en vändslinga för spårvägen vid Skälltorpsvägen. Dess lokalisering och utformning måste studeras mer.

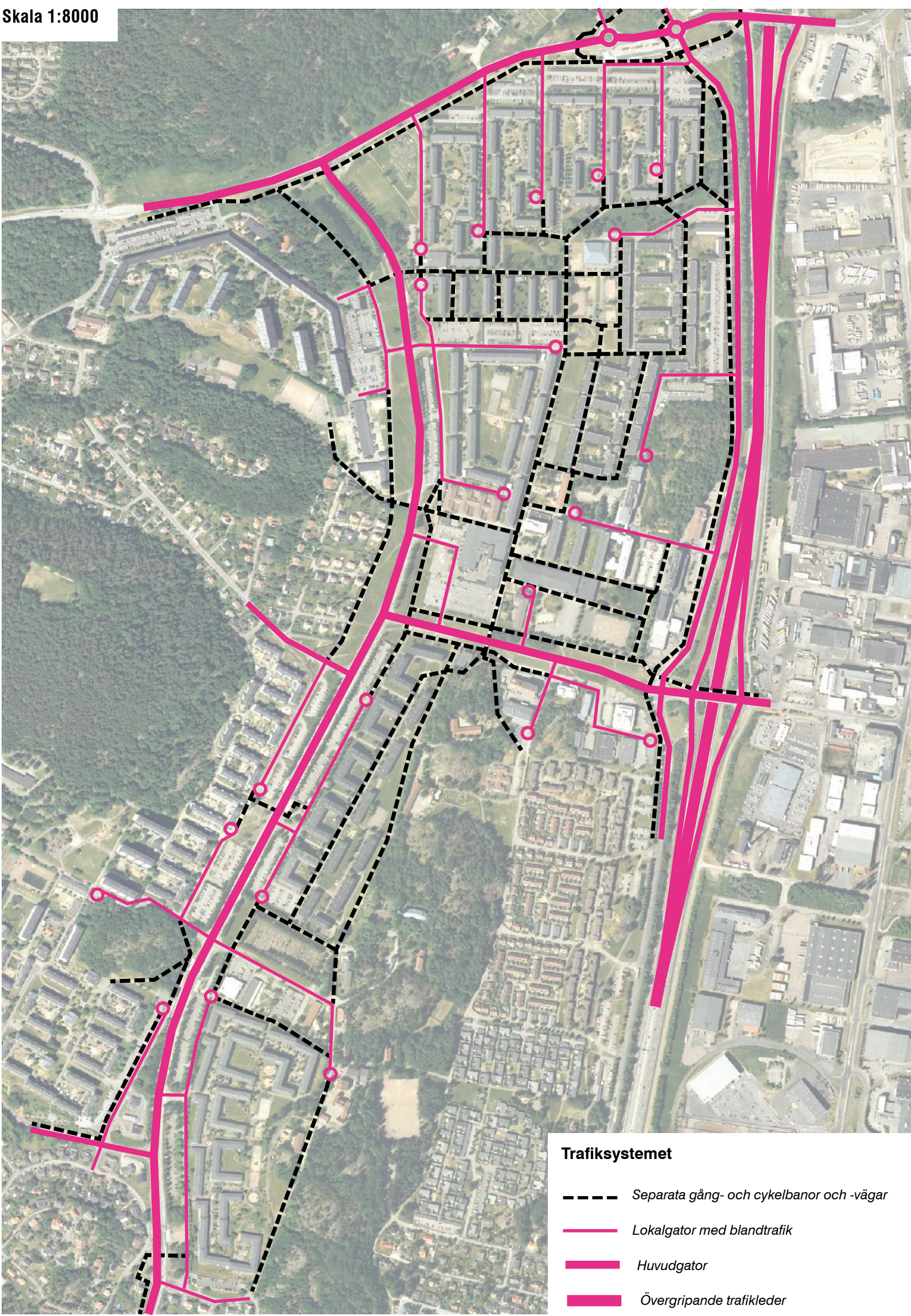
Ev. skulle anslutningen mellan Litteraturgatan och Skälltorpsvägen kunna förändras, i syfte att integrera den befintliga bebyggelsen i gaturummet samt skapa en bättre byggbar yta väster om Litteraturgatan.

På de överdimensionerade ytorna längs Litteraturgatan kan kompletteringsbebyggelse uppföras, vilket bidrar till att förändra gatans roll i stadsdelen – från en ödslig matargata till en gata i staden kantad med hus.

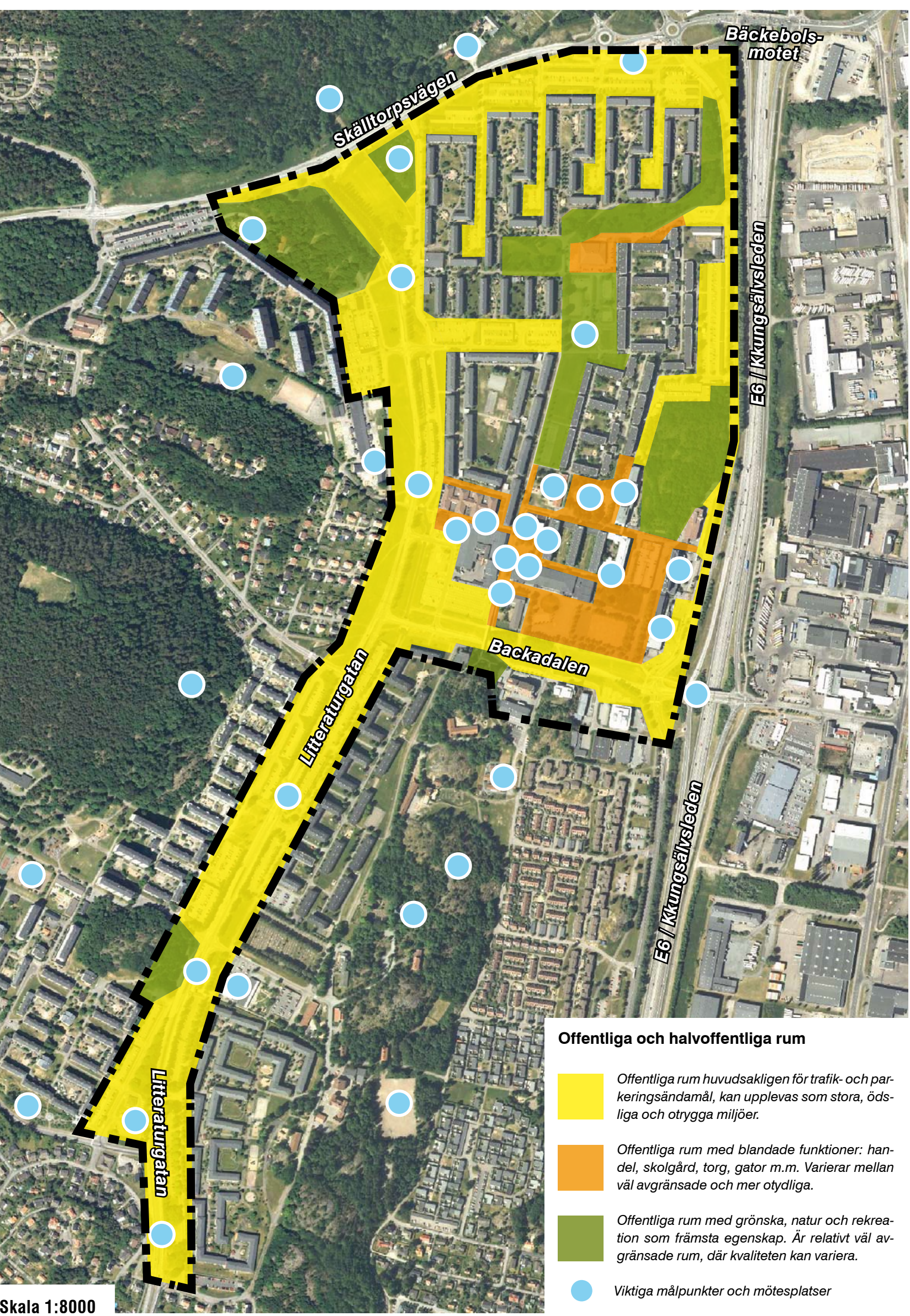
För att koppla ihop bebyggelseområdena på båda sidor om Litteraturgatan kan lokalgatunätet behöva kompletteras och bli mer finmaskigt. Detta måste dock fungera ur trafiksäkerhetsperspektiv och ska studeras vidare.

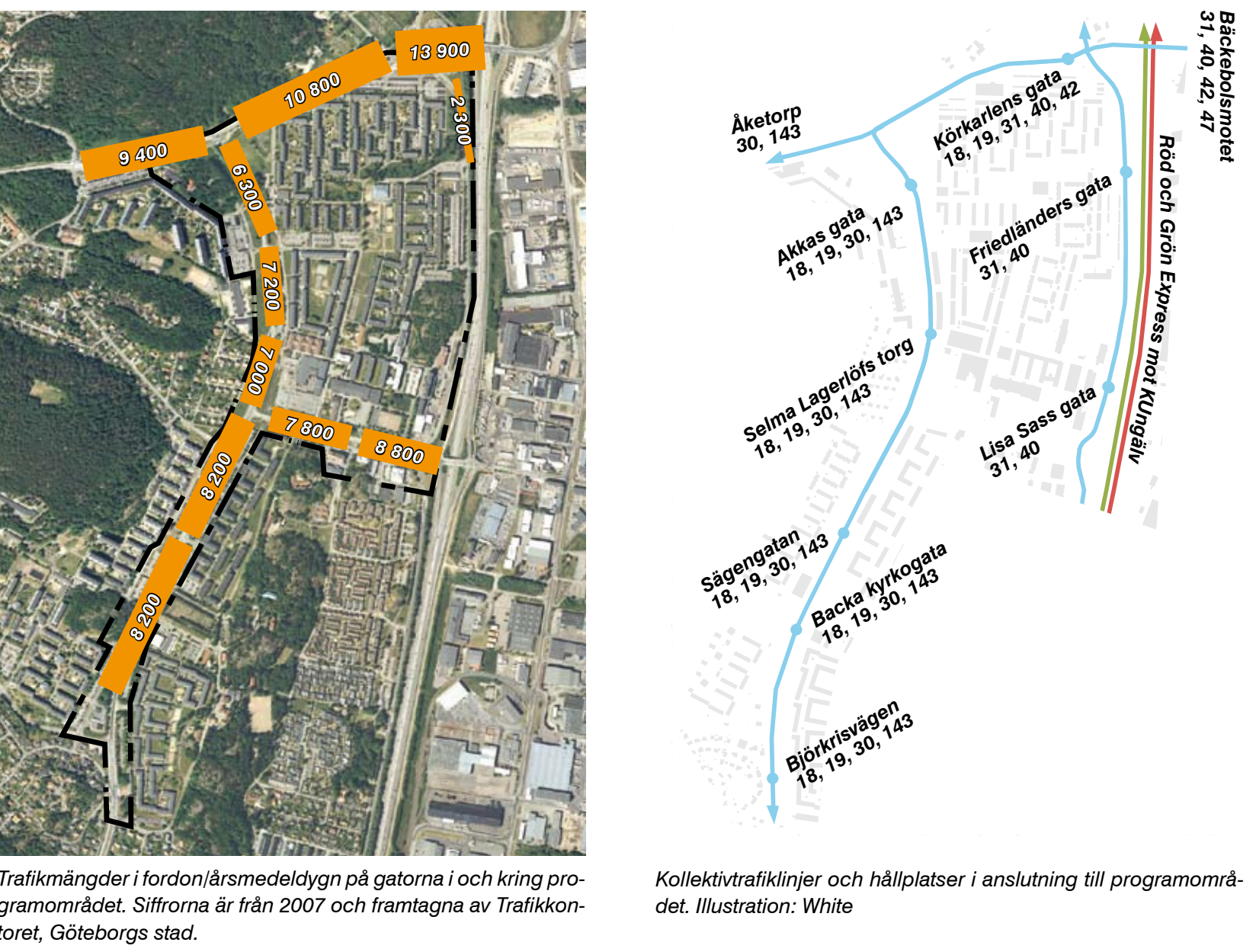
Trafiksystemet

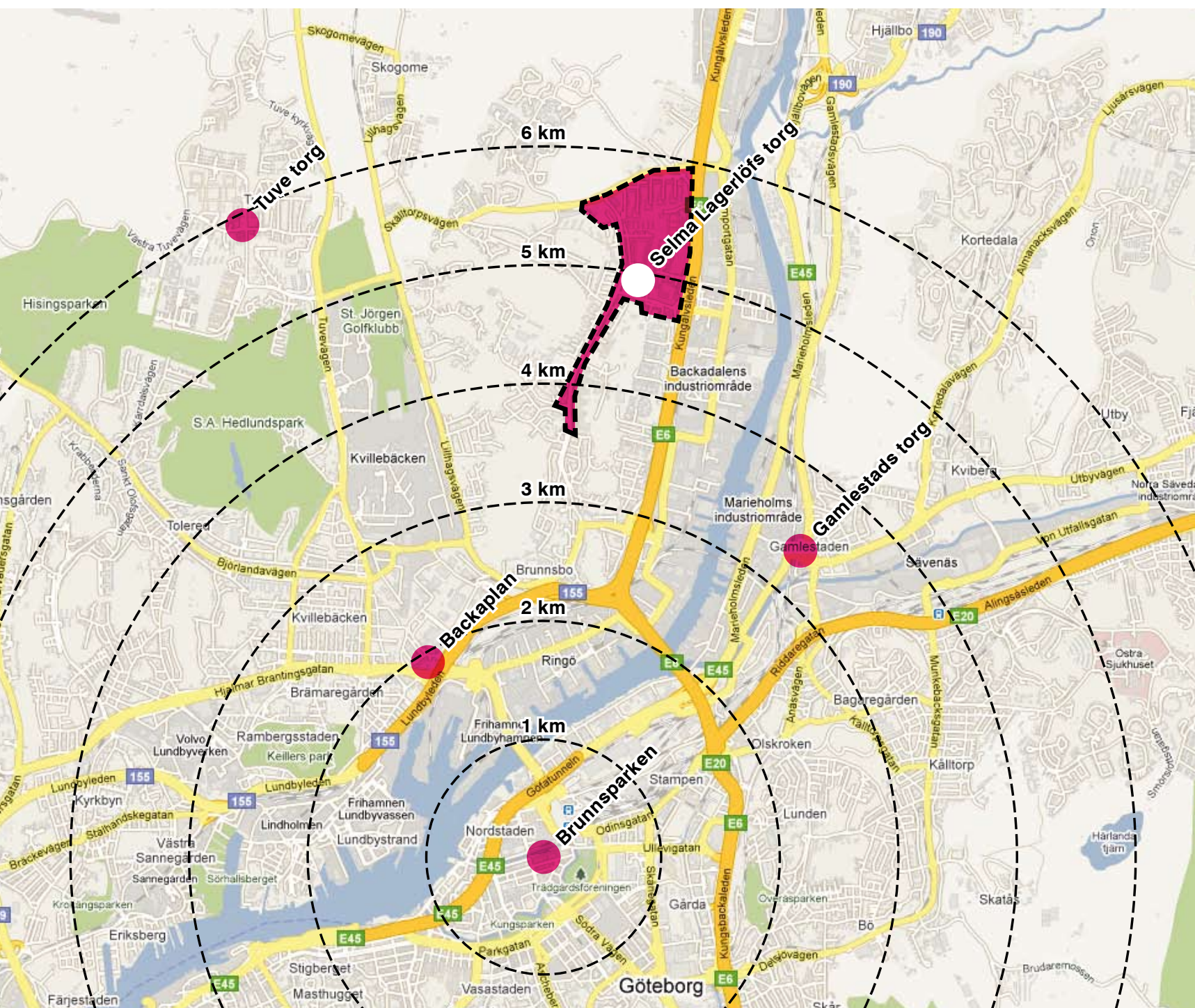
Offentliga rum och viktiga målpunkter

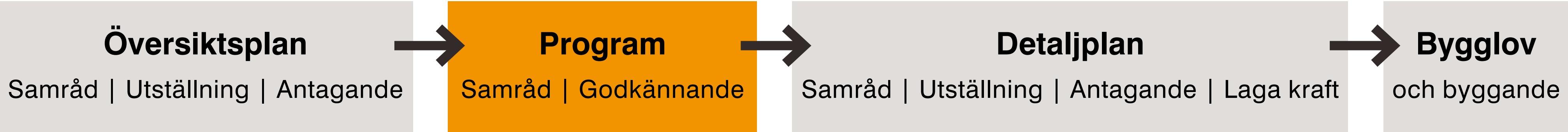
Trafikmängder och kollektivtrafik

Översiktskarta

Schematisk bild av plan- och byggprocessen. Arbetet med områdena kring Selma Lagerlöfs torg befinner sig i programskedet.

Göteborgs Stad
Stadsbyggnadskontoret

Adress: Box 2554, 403 17 Göteborg **Besöksadress:** Köpmansgatan 20
Telefon: 031-368 00 00 **Fax:** 031-711 45 21
E-post: sbk@sbk.goteborg.se **Hemsida:** www.goteborg.se